C/2024/6826

2024.11.29.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2024. október 21.)

Hollandia gazdaság-, költségvetési, foglalkoztatás- és strukturális politikájáról

(C/2024/6826)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre [2] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet [3], amely létrehozta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (a továbbiakban: az Eszköz), 2021. február 19-én lépett hatályba. Az Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosítva. A gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszterének prioritásaival összhangban az Eszköz segít elérni a gazdasági és társadalmi helyreállítást, valamint végrehajtani a fenntartható reformokat és beruházásokat, különösen a zöld és a digitális átállás előmozdítását, valamint a tagállamok gazdaságának reziliensebbé tételét szolgáló reformokat és beruházásokat. Közép- és hosszú távon szintén segít megerősíteni az államháztartás helyzetét, valamint fellendíteni a növekedést és a munkahelyteremtést, javítani az Unión belüli területi kohéziót, és támogatni a szociális jogok európai pillérének folytatódó végrehajtását.

(2) A 2023. február 27-én elfogadott (EU) 2023/435 európai parlamenti és tanácsi rendelet [4] (a továbbiakban: REPowerEU-rendelet) célja fokozatosan megszüntetni az Unió függőségét az orosz fosszilistüzelőanyag-behozataltól. Ez segítene elérni az energiabiztonságot és diverzifikálni az Unió energiaellátását, növelve ugyanakkor a megújuló energiaforrások elterjedését, az energiatárolási kapacitásokat és az energiahatékonyságot. Hollandia új REPowe-

[1] HL L, 2024/1263., 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
[2] HL L, 306., 2011.11.23., 25. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
[3] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
[4] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

rEU-fejezettel egészítette ki a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét olyan kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében, amelyek segíteni fogják a REPowerEU célkitűzéseinek elérését.

(3) 2023. március 16-án a Bizottság kiadta „Az EU hosszú távú versenyképessége: előretekintés a 2030 utáni időszakra” című közleményt annak érdekében, hogy megalapozza a szakpolitikai döntéseket, és megteremtse a növekedés fokozásához szükséges keretfeltételeket. A közlemény kilenc egymást kölcsönösen megerősítő tényező tekintetében határozza meg a versenyképesség keretfeltételeit. Az említett tényezők közül a magántőkéhez való hozzáférés, a kutatás és innováció, az oktatás és a készségek, valamint a működő egységes piac emelkedik ki a reformok és a beruházások alapvető szakpolitikai prioritásaiként a jelenlegi termelékenységi kihívások kezelése, valamint az Unió és tagállamai hosszú távú versenyképességének fokozása céljából. 2024. február 14-én a Bizottság kiadta „Az egységes piac aktuális helyzete: az egységes piacról és a versenyképességről szóló 2024. évi éves jelentés” című közleményt. Az említett közlemény részletesen ismerteti az európai egységes piac versenyképességi erősségeit és kihívásait, a beazonosított kilenc versenyképességi tényező szerint követve az éves fejleményeket.

(4) 2023. november 21-én a Bizottság elfogadta a 2024. évi éves fenntartható növekedési jelentést, megadva a gazdaságpolitikai koordináció 2024. évi európai szemeszterének startját. 2024. március 22-én az Európai Tanács jóváhagyta a 2024. évi éves fenntartható növekedési jelentés prioritásait, amelyek a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziója köré összpontosulnak. 2023. november 21-én a Bizottság – az 1176/2011/EU rendelet alapján – elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2024. évi jelentést is, amelyben Hollandiát azon tagállamok egyikeként azonosította, amelyeket érinthet az egyensúlyhiány, vagy fennáll ennek kockázata, és amelyek tekintetében részletes felülvizsgálatra volna szükség. Ugyanezen a napon a Bizottság elfogadta a Hollandia 2024. évi költségvetésiterv-javaslatára vonatkozó véleményt is. A Bizottság az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott és a 2024. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2024. április 12-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást ([5]) (a továbbiakban: az euroövezetről szóló, 2024. évi ajánlás) és 2024. március 11-én az együttes foglalkoztatási jelentést.

(5) 2024. április 30-án hatályba lépett az Unió új gazdasági kormányzási kerete. A keret magában foglalja a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről szóló, új (EU) 2024/1263 rendeletet, a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló, módosított 1467/97/EK tanácsi rendeletet ([6]) és a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló, módosított 2011/85/EU irányelvet ([7]) is. Az új gazdasági kormányzási keret célkitűzései: reformok és beruházások végrehajtásával előmozdítani a rendezett és fenntartható államháztartást, a fenntartható és inkluzív növekedést, valamint a rezilienciát, továbbá megelőzni a túlzott költségvetési hiányt. Az új gazdasági kormányzási keret előmozdítja a nemzeti felelősségvállalást is, és fokozott hangsúlyt helyez a középtávra, hatékonyabb és következetesebb végrehajtással kombinálva mindezt. Minden egyes tagállamnak nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervet kell benyújtania a Tanácsnak és a Bizottságnak. A nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terv a tagállam költségvetési, reform- és beruházási kötelezettségvállalásait tartalmazza, a nemzeti törvényhozási ciklus rendes hosszától függően, 4 vagy 5 éves tervezési időhorizontra vonatkozóan. A nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervekben foglalt nettó kiadási ([8]) pályának meg kell felelnie az (EU) 2024/1263 rendelet követelményeinek, többek között azon követelményeknek, hogy az államadósságot a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályára kell állítani, vagy ilyen pályán kell tartani, vagy annak a bruttó hazai termék (GDP) 60 %-a alatti prudens szinten kell maradnia, továbbá az államháztartási hiányt középtávon a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá kell csökkenteni, illetve az alatt kell tartani. Amennyiben egy tagállam elkötelezi magát az (EU) 2024/1263 rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások mellett, a kiigazítási időszak legfeljebb három évvel meghosszabbítható. Az említett nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek elkészítésének támogatása céljából a Bizottság 2024. június 21-én iránymutatást tett közzé a tagállamok által a nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terveikben és az elért eredményekről szóló éves jelentéseikben nyújtandó információkra vonatkozóan. Az (EU) 2024/1263 rendelet 5. és 36. cikkének megfelelően a Bizottság – adott esetben – referenciapályát és technikai információkat továbbított a tagállamok számára. A tagállamoknak 2024. szeptember 20-ig kell benyújtaniuk nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terveiket, kivéve, ha a tagállam és a Bizottság megállapodik a határidő észszerű időtartammal történő meghosz-

([5]) A Tanács ajánlása (2024. április 12.) az euroövezet gazdaságpolitikájáról (HL C, C/2024/2807, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) A Tanács 2011/85/EU irányelve (2011. november 8.) a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről (HL L 306., 2011.11.23., 41. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkének 2. pontjában meghatározott „nettó kiadás”: i. a kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadás.

szabbításáról. A tagállamok – a nemzeti jogi keretükkel összhangban – megvitathatják a középtávúterv-tervezetüket a nemzeti parlamentjükkel, felkérhetik a független költségvetési intézményeket véleménynyilvánításra, valamint konzultációt folytathatnak a szociális partnerekkel és más nemzeti érdekelt felekkel.

(6) 2024-ben a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is az Eszköz végrehajtásával összhangban alakul. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása továbbra is elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek segítenek hatékonyan kezelni az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét. A 2019., 2020., 2022. és 2023. évi országspecifikus ajánlások ugyanolyan relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében is.

(7) Hollandia 2022. július 7-én – az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban – benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottsághoz. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke értelmében a Bizottság – az említett rendelet V. mellékletében foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban – értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. 2022. október 4-én a Tanács elfogadta a Hollandia helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatát ([9]), amelyet az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (2) bekezdése alapján 2023. október 24-én módosítottak a vissza nem térítendő pénzügyi támogatásra vonatkozó maximális pénzügyi hozzájárulás aktualizálása, valamint a REPowerEU-fejezet beillesztése céljából ([10]). A részletek folyósításának feltétele, hogy a Bizottság – az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban – határozatot fogadjon el, amely megállapítja, hogy Hollandia kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban meghatározott releváns mérföldköveket és célokat. A kielégítő teljesítés előfeltétele, hogy a korábbi mérföldkövek és célok terén ne következzen be visszalépés.

(8) Hollandia 2024. április 29-én benyújtotta 2024. évi nemzeti reformprogramját, 2024. április 30-án pedig 2024. évi stabilitási programját, összhangban az 1466/97/EK rendelet ([11]) 4. cikkének (1) bekezdésével. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2024. évi nemzeti reformprogram Hollandiának a helyreállítási és rezilienciaépítési terv megvalósítása terén tett előrehaladásról szóló, félévenkénti jelentését is tükrözi.

(9) 2024. június 19-én a Bizottság közzétette a Hollandiára vonatkozó, 2024. évi országjelentést. Ebben értékelte a Tanács által 2019 és 2023 között elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Hollandia által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Hollandia általi végrehajtását. Az említett elemzés alapján az országjelentés hiányosságokat azonosított a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívásokat illetően, valamint újonnan felmerült és kialakulóban lévő kihívásokat. A jelentés szintén értékelte a Hollandia által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása és a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, valamint az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért eredményeket.

(10) A Bizottság – az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke alapján – Hollandia vonatkozásában részletes felülvizsgálatot végzett. A Bizottság szolgálatai által az említett rendelet alkalmazásával összefüggésben Hollandia makrogazdasági sebezhetőségeire vonatkozóan végzett értékelés főbb megállapításait 2024 márciusában tették közzé. A Bizottság 2024. június 19-én megállapította, hogy Hollandiában makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Hollandia a túlértékelt lakáspiac problémája mellett a magánszektor magas adósságállományával kapcsolatos olyan sebezhetőségekkel szembesül, amelyek határokon átnyúló jelentőséggel bírnak, és – némi javulás ellenére – továbbra is relevánsak. A folyó fizetési mérleg nagy többletével kapcsolatos sebezhetőségeket a belföldi kereslet viszonylag erős növekedése mérsékelte. A folyó fizetési mérleg jelentős többlete az áruk és szolgáltatások kereskedelmének számottevő többlete miatt nőtt, és szintje várhatóan magas marad, ami a gazdaság egészét tekintve azt jelzi, hogy a belföldi megtakarítások a beruházásoknál nagyobb mértékben bővülnek. A belföldi kereslet azonban az elmúlt években erőteljesebben nőtt, mint az euróövezetben, ami arra utal, hogy a folyó fizetési mérleg többletének az övezet többi részére való továbbgyűrűzése egyre kevésbé ad okot aggodalomra. A multinacionális vállalatok kiterjedt hollandiai jelenléte, a vállalatok felhalmozott eredményének statisztikai hatása, valamint a nagy megtakarításokat felhalmozó és külföldön befektetett nyugdíjalapok szerepe mind olyan jellemzők, amelyek hozzájárulnak a megtakarítások és beruházások közötti nagy különbséghez. A magánszektor adósságállományának csökkenése 2023-ban is jelentős volt, és ez a tendencia várhatóan folytatódik, de az adósságszint továbbra is magas marad. A magas adósságállomány és a jelentős mennyiségű illikvid – elsősorban lakóingatlanok és

([9]) ST 12275/22 INIT és ST 12275/22 ADD 1.

([10]) A Tanács végrehajtási határozata (2023. október 24.) a Hollandia helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló, 2022. október 4-i végrehajtási határozat módosításáról (ST 13613/23 INIT és ST 13613/23 ADD 1).

([11]) A Tanács 1466/97/EK rendelete (1997. július 7.) a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról (HL L 209., 1997.8.2., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

nyugdíj-megtakarítások formájában tartott – eszközállomány sebezhetővé teszi a háztartásokat a változó gazdasági feltételekkel szemben, különösen a túlértékelt ingatlanpiac miatt. A lakásárak az elmúlt év nagy részében a szigorúbb finanszírozási feltételek közepette némi korrekciót mutattak, de továbbra is túlértékeltek, még ha kisebb mértékben is, mint korábban. Jóllehet hoztak néhány intézkedést az azonosított sebezhetőségek kezelésére, de további erőfeszítésekre van szükség. A lakáshiány határozottabb kezelésére több lehetőség is kínálkozna a lakásberuházások növelése és az új lakások építése előtt álló akadályok elhárítása révén, egyúttal a hitelfinanszírozású lakástulajdonlást ösztönző adókedvezmények kérdése is további megoldásokat igényel. A magánbérlakások piacán a közelmúltban végrehajtott reformok vélhetően nem járulnak hozzá a lakások hozzáférhetőségének javításához.

(11) Az Eurostat által hitelesített adatok szerint Hollandia GDP-arányos államháztartási hiánya a 2022. évi 0,1 %-ról 2023-ban 0,3 %-ra nőtt, míg a GDP-arányos államadósság a 2022. év végi 50,1 %-ról 2023 végén 46,5 %-ra csökkent.

(12) 2022. július 12-én a Tanács azt ajánlotta ([12]), hogy Hollandia hozzon intézkedést annak biztosítására 2023-ban, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban legyen egy összességében semleges költségvetéspolitikai irányvonallal ([13]), figyelembe véve az energiaár-emelkedéseknek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknek nyújtott ideiglenes és célzott támogatás fenntartását. Az ajánlás azt is tartalmazta, hogy Hollandiának készen kell állnia arra, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsa. A Tanács azt is ajánlotta, hogy Hollandia bővítse a zöld és a digitális átállásra, valamint a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat, többek között az Eszköz és más uniós források felhasználásával. A Bizottság becslései szerint 2023-ban a költségvetési irányvonal ([14]) restriktív volt – a GDP 0,8 %-ának felelt meg – magas inflációs környezetben. A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése a GDP 0,9 %-ának megfelelő restriktív hatást gyakorolt a költségvetési irányvonalra. A kiadásoknál figyelembe vették, hogy az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott célzott szükséghelyzeti támogatási intézkedések költsége a GDP 0,4 %-ával nő. A nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése összhangban volt a 2022. július 12-i tanácsi ajánlással. A nemzeti finanszírozású beruházások 2023-ban a GDP 3,1 %-át tették ki, ami 2022-höz képest 0,1 százalékpontos csökkenést jelent ([15]). Hollandia a zöld és a digitális átállásra és az energiabiztonságra – például a túlterhelt villamosenergia-hálózat bővítésére, a középületek energiahatékonyságának javítására, valamint a vidéki területek nagy sebességű internethez való hozzáférésének bővítésére – irányuló közberuházásokat finanszírozott. Hollandia 2024. május 24-én nyújtotta be első kifizetési kérelmét az Eszköz keretében, amelyet a Bizottság jelenleg értékel.

(13) A 2024. évi stabilitási programban a költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2024-ben 1,1 %-os, 2025-ben pedig 1,6 %-os reál-GDP-növekedéssel számol. A GDP-arányos államháztartási hiány 2024-ben várhatóan 2,0 %-ra, 2025-ben pedig a GDP 2,1 %-ára nő, míg a GDP-arányos államadósság 2024 végére várhatóan 46,8 %-ra, 2025 végére pedig 48,1 %-ra nő. 2025 után – az előrejelzések szerint – az államháztartási hiány nőni fog: 2026-ban a GDP 3,3 %-ára, 2027-ben 2,6 %-ára és 2028-ban a 3,2 %-ára. Az államháztartási egyenleg – a tervek szerint – a program időhorizontjában nem marad a Szerződésben a GDP 3 %-ában meghatározott hiány-referenciaérték alatti szinten. Másrészről az előrejelzések szerint 2025 után a GDP-arányos államadósság fokozatosan nőni fog, és 2028-ban 52,0 % lesz.

(14) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2024-ben 0,8 %-kal, 2025-ben pedig 1,5 %-kal nő, és a harmonizált fogyasztói árindexszel (HICP) mért infláció 2024-ben 2,5 %-on, 2025-ben pedig 2,0 %-on áll majd.

(15) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése 2024-re a GDP 2,0 %-ának megfelelő államháztartási hiányt prognosztizál, míg a GDP-arányos államadósság 2024 végére 47,1 %-ra nő. A hiány 2024. évi növekedése főként a következőkkel magyarázható: 2023-ban kivételesen magas osztalékfizetésekre került sor az osztalékadó 2024. évi növelésére számítva, ami bevételkieséssel járt, növekedtek a szociális ellátásokra fordított, az alacsony jövedelmű háztartások vásárlóerejének helyreállítását célzó kiadások, nőtt az Ukrajnának nyújtott támogatás, valamint bővültek a kormány

([12]) A Tanács ajánlása (2022. július 12.) Hollandia gazdaságpolitikájáról, amelyben véleményezi Hollandia 2022. évi stabilitási programját (HL C 334., 2022.9.1., 154. o.).

([13]) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése alapján Hollandia esetében a potenciális kibocsátás középtávú növekedése, amelyet a költségvetési irányvonal méréséhez használnak, nominális értéken 2023-ban 9,7 %-ra tehető, a tízéves átlagos potenciális reálnövekedési ráta és a 2023. évi GDP-deflátor alapján.

([14]) A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma. Mind a nemzeti finanszírozású, mind az uniós költségvetésből finanszírozott költségvetési politikákból eredő gazdasági impulzus értékelésére irányul. A költségvetési irányvonal i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó elsődleges kiadások változása közötti különbözetként mérhető (és az elsődleges kiadások nem tartalmazzák a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket sem), de az elsődleges kiadások tartalmazzák az Eszköz és más uniós alapok keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások (grants) által finanszírozott kiadásokat.

([15]) Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások 2022-höz képest 0,2 százalékponttal emelkedtek.

éghajlat-politikai, infrastrukturális és védelmi alapjain keresztül megvalósuló közberuházások. A Bizottság becslései alapján a költségvetési irányvonal az előrejelzés szerint 2024-ben a GDP 0,4 %-ával bővül.

(16) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokkal (*grants*) finanszírozott kiadások nagysága 2024-ben várhatóan a GDP 0,1 %-a, hasonlóan a 2023. évi 0,1 %-hoz. Az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokkal finanszírozott kiadások magas színvonalú beruházásokat és termelékenységnövelő reformokat fognak lehetővé tenni anélkül, hogy közvetlen hatást gyakorolnának Hollandia államháztartási egyenlegére vagy államadósságára.

(17) A Tanács 2023. július 14-én azt ajánlotta ([16]), hogy Hollandia folytasson prudens költségvetés-politikát, különösen azáltal, hogy a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások ([17]) nominális növekedését 2024-ben legfeljebb 3,5 %-ra korlátozza. A 2023. évi költségvetésük végrehajtása és a 2024. évi költségvetésiterv-javaslatuk elkészítése során a tagállamoknak figyelembe kellett venniük azt, hogy a Bizottság – a 2023. évi tényadatok alapján – javasolni fogja a Tanácsnak a hiányalapú túlzotthiány-eljárások megindítását. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint Hollandia nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadásai 2024-ben várhatóan 6,6 %-kal emelkednek, amely az ajánlott maximális növekedési ráta felett van. A nettó nemzeti finanszírozású elsődleges kiadások ajánlott maximális növekedési rátáját meghaladó többletkiadások 2024-ben a GDP 1,3 %-át teszik ki. Azonban 2023-ban a nettó kiadások alacsonyabbak voltak az ajánlás idején vártnál (a GDP 1,3 %-ával). Mivel a 2024. évi ajánlás növekedési rátaként került megfogalmazásra, a megfelelés értékelése során figyelembe kell venni a 2023. évi bázishatást is. Ha a 2023. évi nettó kiadások azonosak lettek volna az ajánlás idején várttal, a 2024. évi nettó kiadások így keletkező növekedési rátája a GDP kevesebb, mint 0,1 %-ával haladta volna meg az ajánlott növekedési rátát. Az értékelés szerint tehát fennáll annak a kockázata, hogy a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges folyó kiadások nem felelnek meg teljes mértékben a Tanács ajánlásában foglaltaknak.

(18) Ezen kívül a Tanács azt ajánlotta, hogy Hollandia 2023–2024-ben a lehető leghamarabb vezesse ki a hatályban lévő szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket, és az így keletkező megtakarításokat fordítsa az államháztartási hiány csökkentésére. A Tanács továbbá azt ajánlotta, hogy ha az újbóli energiaár-emelkedések új vagy folytatódó támogatási intézkedéseket tesznek szükségessé, Hollandiának biztosítania kell, hogy az ilyen támogatási intézkedések a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások és vállalkozások védelmére irányuljanak, fiskálisan finanszírozhatóak legyenek, és megőrizzék az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedések nettó költségvetési költsége ([18]) a becslések szerint 2023-ban a GDP 1,0 %-át, valamint az előrejelzések szerint 2024-ben a GDP 0,1 %-át, 2025-ben pedig a 0,0 %-át teszi ki. Mindenekelőtt a dízelüzemanyagra és a motorbenzinre kivetett alacsonyabb jövedéki adók várhatóan 2024-ben is hatályban maradnak. Ha a kapcsolódó megtakarításokat a tanácsi ajánlásnak megfelelően az államháztartási hiány csökkentésére használnák fel, az említett előrejelzések 2024-ben a GDP 0,9 %-ának megfelelő költségvetési kiigazítást jelentenének, miközben a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások ([19]) az említett évben a GDP 0,5 %-ának megfelelő expanzív hatást gyakorolnak a költségvetési irányvonalra. A szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket 2023-ban és 2024-ben kivezetik. Ez összhangban van a Tanács ajánlásával. Azonban a kapcsolódó megtakarításokat az előrejelzés szerint nem teljes mértékben a költségvetési hiány csökkentésére használják fel. Fennáll annak a kockázata, hogy ez szintén nem fog megfelelni a Tanács ajánlásában foglaltaknak.

(19) Emellett a Tanács azt is ajánlotta, hogy Hollandia tartsa fenn a nemzeti finanszírozású közberuházások szintjét, és biztosítsa az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások és az egyéb uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és a digitális átállás előmozdítása érdekében. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a nemzeti finanszírozású közberuházások a 2023. évi GDP-arányos 3,1 %-hoz képest 2024-ben várhatóan változatlanok maradnak (3,1 %). Ez összhangban van a Tanács ajánlásával. Ezzel szemben az uniós forrásokból – ideértve az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokat is – finanszírozott közkiadások 2024-ben várhatóan változatlan – a GDP 0,2 %-ának megfelelő – szinten maradnak.

([16]) A Tanács ajánlása (2023. július 14.) Hollandia 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Hollandia 2023. évi stabilitási programját (HL C 312., 2023.9.1., 176. o.).

([17]) A nettó elsődleges kiadások alatt a következők nélkül számított nemzeti finanszírozású kiadásokat értjük: i. diszkrecionális bevételi intézkedések, ii. kamatkiadások, iii. ciklikus munkanélküliségi kiadások, valamint iv. egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések.

([18]) A számadat az említett intézkedések éves költségvetési költségének szintjét mutatja, beleértve a bevételeket és kiadásokat, és adott esetben az energiaszolgáltatók váratlan nyereségére kivetett adókból származó bevételek nélkül.

([19]) E hatás, amely a nominális GDP arányaként fejezhető ki, az elsődleges államháztartási kiadások változásának és a középtávú (tízéves) átlagos potenciális nominális GDP-növekedésnek az összevetéséből adódik, ahol az elsődleges államháztartási kiadások nem tartalmazzák i. a diszkrecionális bevételi intézkedések járulékos költségvetési hatását, ii. az egyszeri kiadásokat, iii. a ciklikus munkanélküliségi kiadásokat, valamint iv. az Eszköz és más uniós alapok vissza nem térítendő támogatásaiból finanszírozott kiadásokat.

(20) Az előrejelzés zárónapján ismert gazdaságpolitikai intézkedések alapján, és változatlan szakpolitikát feltételezve, a Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése 2025-ben a GDP 2,1 %-ának megfelelő államháztartási hiányt prognosztizál. A hiány 2025. évi növekedése elsősorban annak tudható be, hogy a kormány a közberuházások további növelését tervezi. A GDP-arányos államadósság 2025 végére várhatóan 48,4 %-ra nő.

(21) Az elsődleges lakóhelyül szolgáló ingatlanokból, a nyugdíjvagyonból és a zártkörűen működő részvénytársaságokban lévő befektetésekből származó hozamokra vonatkozó adókulcs kedvezőbb, mint a részvényekbe és kötvényekbe történő befektetésekből származó jövedelem esetében. Ezenkívül a részvényekbe és kötvényekbe történő befektetésekből származó jövedelmet terhelő adót nem a tényleges, hanem feltételezett hozamok alapján számítják ki. A lakóingatlanok kedvezményes adóügyi megítélése a jelzáloghitel-kamatok levonhatósága révén, valamint az alacsony imputált bérletidíj-adó növeli a keresletet az ingatlanpiacon, ami felfelé hajtja az árakat. Emellett a nyugdíj-megtakarítások viszonylag magas jövedelemszintig adókedvezményben részesülnek. Ennek eredményeként Hollandiában a háztartások vagyona erősen az illikvid vagyontípusokban, például lakásokban vagy nyugdíjakban koncentrálódik. Ez nagyobb gazdasági kockázatnak teszi ki a háztartásokat a gazdasági sokkok idején, és sok esetben nem feltétlenül optimális fogyasztási mintákhoz vezet egész életük során. Az eszköztípusokon belüli és azok közötti egyenlőtlen adóügyi megítélés adózási arbitrázsra is lehetőséget ad, és torzíthatja a tőke hatékony elosztását. Ennek következtében ez az egyenlőtlen bánásmód lényeges a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelése szempontjából.

(22) A (21) preambulumbekezdésben említett adóösztönzők mellett a lakáspiac túlértékelése mögött az új lakások kínálatának hiánya állt. A beruházásokat jelenleg visszafogó – többek között a lakásépítés terén fennálló – akadályok felszámolása lehetővé tenné a kormány számára, hogy sikeresen megvalósítsa a lakáskínálat növelését célzó terveit, és hozzájáruljon a külső egyensúly helyreállításához. Ennek következtében ezen akadályok felszámolása fontos a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelése szempontjából. A magánbérlakások piaca ugyanakkor viszonylag kicsi, aminek eredményeképpen a lakástulajdon megfizethető és rendelkezésre álló alternatíváinak kínálata korlátozott. A megfizethető bérlakások hiánya a munkavállalók mobilitását és a társadalmi kohéziót is aláássa.

(23) Hollandia fejlett tartós ápolási-gondozási rendszerrel rendelkezik. Miközben a tartós ápolás-gondozásra fordított kiadások Hollandiában már most is a legmagasabbak az Unióban, a költségek várhatóan jelentősen növekedni fognak. 2022-ben Hollandiában a tartós ápolás-gondozásra fordított összes kiadás a GDP 3,8 %-át tette ki, ami messze a legmagasabb érték az Unióban. A népesség elöregedéséről szóló 2024. évi jelentés előrejelzése szerint ez a szám 2040-re 1,0 százalékponttal, 2070-re pedig 1,9 százalékponttal nő. Emellett Hollandiában az intézményi gondozás egységköltségei a legmagasabbak között vannak az Unióban, még az egy főre jutó GDP arányában mérve is. Ez azt jelenti, hogy javítani kell a tartós ápolás-gondozás költségvetési fenntarthatóságát a rendszer hatékonysági problémáinak csökkentése révén, anélkül, hogy a rendszer magas színvonala és lefedettsége sérülne. Az ilyen hatékonysági problémákra példa, hogy az önkormányzatokat, amelyek Hollandiában az otthoni ápolás-gondozást és a szociális ellátást nyújtják, arra ösztönzik, hogy a betegekért való felelősséget a bentlakásos gondozási ágazatra hárítsák ahelyett, hogy a lehető leghosszabb ideig továbbra is otthoni és közösségi gondozást nyújtanának számukra. Emellett kezelni lehetne a tartós ápolási-gondozási rendszer hiányosságait, például jobban digitalizált és innovatívabb megoldások alkalmazásával vagy a megelőzésbe való beruházással, hogy késleltessék a tartós ápolási-gondozási igények megjelenését és a mindennapi életvitelhez kapcsolódó tevékenységek elvégzéséhez nyújtott támogatástól való függést.

(24) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és az említett rendelet V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Az említett reformok és beruházások várhatóan segítenek kezelni a releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások mindegyikét vagy jelentős részét. E szoros időkereten belül Hollandia hosszú távú versenyképességének a zöld és a digitális átállás révén történő fokozásához kulcsfontosságú gyorsan haladni a REPowerEU-fejezetet is tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési terv eredményes végrehajtásával, biztosítva ugyanakkor a társadalmi méltányosságot. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt kötelezettségvállalások 2026 augusztusáig történő teljesítéséhez kulcsfontosságú, hogy Hollandia jelentősen felgyorsítsa a reformok végrehajtását, különösen annak érdekében, hogy biztosítsa az országspecifikus ajánlásokhoz kapcsolódó reformok hatékony végrehajtását. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv sikeres végrehajtásához alapvető fontosságú a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus bevonása a széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.

(25) A kohéziós politikai programok félidős felülvizsgálatának részeként Hollandiának – az (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([20]) 18. cikkével összhangban – 2025 márciusáig felül kell vizsgálnia az egyes – az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+), a Kohéziós Alap és az Igazságos Átmenet Alap (IÁA) által támogatott – programokat, figyelembe véve többek között a 2024. évi országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívásokat, valamint a nemzeti energia- és klímatervét. Az említett felülvizsgálat képezi az alapját az egyes programokhoz nyújtott uniós finanszírozás végleges allokációjának. Hollandia eredményeket ért el a kohéziós politikai programoknak és a szociális jogok európai pillérének a végrehajtása terén, ugyanakkor továbbra is maradnak kihívások. Míg az egy főre jutó GDP regionális különbségei stabilak maradtak, és a versenyképesség tekintetében valamennyi régió jóval az uniós átlag felett van, a karbonsemleges gazdaságra való átállás eltérő módon érinti azokat a régiókat, ahol kibocsátásintenzív iparágak klaszterei találhatók. Fontos feladat a kohéziós politika végrehajtásának felgyorsítása, és a programokban elfogadott prioritások továbbra is relevánsak. Továbbra is különösen fontosak a zöld és a digitális átálláshoz kapcsolódó innováció támogatására, valamint a zöld gazdaság támogatására irányuló célkitűzések az ipari klaszterekkel rendelkező, az éghajlatvédelmi átállás által leginkább érintett régiókban. Változatlanul fontos a társadalmi átalakulás támogatása a nagyvárosok hátrányos helyzetű városi területein. További intézkedésekre van szükség a társadalmi és munkaerőpiaci egyenlőtlenségek csökkentése érdekében az egyenlő (foglalkoztatási) lehetőségekbe való beruházás és a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem révén. A kohéziós politikai programok félidős felülvizsgálata során elő kell mozdítani a villamos-energia-hálózatok túlterheltségének csökkentését elősegítő megoldások tesztelésének és kísérleti alkalmazásának lehetőségét, mivel ez hozzá fog járulni Hollandia zöld átállásához. Hollandia kihasználhatná az (EU) 2024/795 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([21]) létrehozott Stratégiai Technológiák Európai Platformját az ipari átalakulás támogatására és a „nettó zéró” technológiai gyártásba – többek között a továbbképzésbe és az átképzésbe – történő beruházások megkönnyítésére.

(26) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és más uniós alapok által kezelt gazdasági és szociális kihívásokon felül Hollandia számos további kihívással szembesül a munkaerőpiaci szegmentáció, a munkaerő- és szakemberhiány, az alapfokú oktatás, a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés és a túlzott mértékű nitrogénlerakódás kapcsán.

(27) A holland munkaerőpiacon továbbra is magas a rugalmas foglalkoztatás aránya (mind a határozott idejű szerződéssel rendelkező munkavállalók, mind az önfoglalkoztatók esetében). Ez a munkaerőpiac szegmentációjának tartós kockázatára utal, ami különösen a munkaerőpiac peremén fejt ki torzító hatást. Felerősítheti az esélyegyenlőtlenséget és nyomást gyakorolhat a termelékenységre. A munkaerőpiac bizonyos fokú rugalmassága hozzájárulhat a gazdaság alkalmazkodóképességéhez, és jobban megfelelhet az egyéni preferenciáknak is. A rugalmas foglalkoztatási formák túlzott alkalmazása azonban negatív hatással lehet a munkavállalókra és a gazdaság egészére. Például a képzésben és az egész életen át tartó tanulásban való részvétel kihívást jelent a rugalmas munkaszerződéssel rendelkezők számára, ami viszont csökkenti a készségekbe való beruházást, és súlyosbítja a termelékenység gyengülését. A holland kormány a szociális partnerekkel együttműködve az állandó és a rugalmas munkavégzés feltételei közötti különbségek kezelésére irányuló intézkedéseket jelentett be. Az említett intézkedések között szerepel a nulla órás szerződések eltörlése és az ún. „behívásos” munkaviszonyra irányuló szerződések jelenlegi formájának felváltása egy új típusú, a munkavállalók számára nagyobb jövedelembiztonságot nyújtó szerződéssel, valamint a kölcsönzött munkavállalók állásbiztonságának javítása. Fontos lesz, hogy e tervek elfogadása és végrehajtása terén gyors előrelépés történjen, valamint hogy hatékonyan érvényesítsék azokat annak biztosítása érdekében, hogy a pozíciókat betöltők a munkakör-specifikus igények vagy a preferenciáik miatt válasszanak egy adott típusú munkaszerződést, ugyanakkor javítani kell a rugalmas foglalkoztatásban dolgozók foglalkoztatási és szociális helyzetét, és csökkenteni kell a munkaerőpiaci szegmentációt.

(28) A munkaerő- és szakemberhiány már a Covid19-válság előtt is gyakori volt a holland munkaerőpiacon, de azóta egyre általánosabbá vált. Az olyan ágazatok, mint az információs és kommunikációs technológiák (IKT), az egészségügy, az oktatás, a műszaki terület és a zöld átálláshoz kapcsolódó munkahelyek strukturális hiányokkal küzdenek, amelyek várhatóan fennmaradnak, részben a demográfiai fejlemények miatt. A magas általános munkaerőpiaci részvételi arány ellenére Hollandiában még mindig vannak kihasználatlan potenciális munkavállalók; ilyenek például a migráns háttérrel rendelkezők és a részmunkaidős foglalkoztatásban dolgozók csoportjai. A munkaerő egy részének kihasználatlansága a szakemberhiánnyal párosulva kockázatot jelent Hollandia versenyképességére nézve, és visszafoghatja a beruházásokat, többek között az új lakások építését, ami a hollandiai makrogazdasági egyensúlyhiány szempontjából is fontos. E kihívások kezeléséhez átfogó megközelítésre van

([20]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (HL L 231., 2021.6.30., 159. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([21]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/795 rendelete (2024. február 29.) a Stratégiai Technológiák Európai Platformjának (STEP) létrehozásáról és a 2003/87/EK irányelv, valamint az (EU) 2021/1058, az (EU) 2021/1056, az (EU) 2021/1057, az 1303/2013/EU, a 223/2014/EU, az (EU) 2021/1060, az (EU) 2021/523, az (EU) 2021/695, az (EU) 2021/697 és az (EU) 2021/241 rendelet módosításáról (HL L, 2024/795., 2024.2.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

szükség, ugyanakkor figyelembe kell venni az ágazatspecifikus igényeket és akadályokat is. A munkaerő-kínálat növelése érdekében az embereket ösztönözni lehetne arra, hogy hosszabb munkaidőben végezzenek munkát, többek között a munka minőségét, valamint a munka és a magánélet közötti egyensúlyt előmozdító szakpolitikai intézkedések révén. Emellett a továbbképzési vagy átképzési lehetőségek célzott és testre szabott intézkedések révén történő megerősítése – különösen a munkaerőpiac peremén lévők és az inaktívak számára – segíthet a munkaerő- és szakemberhiány enyhítésében és a társadalmi eredmények javításában. Tekintettel az ágazatokon átívelő munkaerőhiányra és a munkatermelékenység stagnálására, a keresleti oldalon hozott szakpolitikai intézkedések a magas hozzáadott értéket képviselő ágazatok, valamint a társadalmi kihívásokhoz kapcsolódó ágazatok – például az oktatás és az egészségügy – támogatására, az ágazatok közötti mobilitás előmozdítására, valamint a termelékenységnövelő és a K+F-beruházások növelésére összpontosíthatnak.

(29) A legjobban teljesítő 15 éves tanulók aránya még mindig viszonylag magas – bár csökken –, ennek ellenére a 2022. évi nemzetközi tanulói teljesítménymérés (PISA) eredményei a matematika, a természettudományok és az olvasási készségek terén alulteljesítők számának jelentős növekedését mutatják. A visszaesés jelentős eltéréseket mutat a középfokú oktatási intézmények különböző típusai között: a legalacsonyabb szintű intézményekben – a középfokú szakmai előkészítő oktatás (vmbo) keretében – tanuló diákok esetében a legjelentősebb a teszteredmények romlása. Ezenkívül a migrációs háttérrel rendelkező diákok (külföldön született szülőkkel rendelkező, helyben született diákok és külföldön született diákok) csaknem kétszer olyan gyakran teljesítenek alul a matematika és a természettudományok terén, mint a migrációs háttérrel nem rendelkező diákok, míg az olvasás terén valamivel kisebb a különbség. Az alapkészségek romlása az egyik legnagyobb mértékű az Unióban, és aláássa az oktatási és munkaerőpiaci eredményeket, valamint a hosszú távú termelékenységet és versenyképességet. A növekvő tanárhiány súlyosbíthatja a készségek fejlesztése, valamint az oktatás méltányossága és minősége terén jelentkező kihívásokat. Hollandia ezért értékelhetné az alapkészségekkel foglalkozó meglévő intézkedéseket, és szükség szerint felülvizsgálhatná azokat a hatásuk növelése érdekében, különösen a hátrányos helyzetű tanulókkal rendelkező iskolák esetében. Ezenkívül Hollandia intézkedéseket hozhatna a különböző típusú középiskolai intézmények közötti átjárhatóság javítása érdekében, és kiterjeszthetné ösztönzőit annak érdekében, hogy több tanárt vonzzon a hátrányos helyzetű tanulók által látogatott iskolákba.

(30) A villamosenergia-hálózat egyre növekvő túlterheltsége miatt a hálózatüzemeltetők gyakran kénytelenek elutasítani az új villamosenergia-termelőktől és fogyasztóktól érkező hálózathozzáférési kérelmeket. A hálózat túlterheltsége azzal a kockázattal jár, hogy lelassítja a tiszta energiára való átállást, és korlátozza a gazdasági tevékenységet, ami a hollandiai makrogazdasági egyensúlyhiány szempontjából is releváns. Ezért az átviteli és elosztóhálózat kapacitásának és rugalmasságának növelése elengedhetetlen a villamosenergia-ellátás biztonságának biztosításához, a szárazföldi és tengeri megújulóenergia-infrastruktúra kiépítésének felgyorsításához, a villamosenergia-kereslet kielégítéséhez és a versenyképesség javításához. A 2023 decemberében elfogadott nemzeti energiarendszer-terv további hálózati és tárolókapacitásokba történő beruházásokat szorgalmaz, amelyeket most kell végrehajtani. A villamosenergia-infrastruktúra bővítéséhez szükséges beruházások megkönnyítése érdekében elengedhetetlenek a villamosenergia-átviteli és -elosztó hálózatokra vonatkozó gyorsabb engedélyezési eljárások. Ez felgyorsítaná a szárazföldi és tengeri megújulóenergia-projektek végrehajtását is. Végezetül, a keretfeltételek részeként lehetőség van a túlterheltség kezelésére technikai intézkedésekkel és szabályozással (pl. tarifális ösztönzők vagy csúcsidő-korlátozások).

(31) Az intenzív mezőgazdasági gyakorlatok túlzott nitrogénlerakódást okozhatnak, ami súlyos következményekkel járhat a talaj egészségére, valamint a vízi és tengeri ökoszisztémákra nézve, ami a természeti tőke romlásához vezet, ugyanakkor jelentős korlátokat állít a nitrogénkibocsátó építési tevékenységek engedélyezése és a megújuló energiához kapcsolódó infrastruktúra kiépítése elé. Következésképpen ezek a gyakorlatok fontosak a hollandiai makrogazdasági egyensúlyhiány szempontjából. Folyamatos támogatásra van szükség a fenntartható mezőgazdaságra – többek között a biogazdálkodásra – való átállás előmozdításához, ugyanakkor biztosítani kell a versenyképességet és a társadalmi méltányosságot. A közös agrárpolitikai stratégiai tervvel összhangban Hollandia számára előnyös lenne az állatállomány csökkentése, a körforgásos és biogazdálkodásra való átállás felgyorsítása, az elárasztással való helyreállítás ösztönzése és a szénben gazdag talajok termelésből való kivonása, valamint a vegyi növényvédő szerek és szervetlen műtrágyák használatának csökkentése. Emellett javítani lehetne a mezőgazdasági termelők helyzetét az értékláncban, például az uniós minőségi jelölések továbbfejlesztésével, a termelői szervezetek nagyobb fokú elismerésével, a mezőgazdaság további digitalizációjával és innovációjával, valamint az ökológiai termékek fogyasztók számára való elérhetőségének javításával. A környezetszennyezés megelőzésére és csökkentésére, valamint a fenntartható vízgazdálkodásra irányuló beruházások még tovább növelhetők.

(32) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel 2024-ben a Tanács azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok tegyenek intézkedéseket – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik révén – az

euroövezetről szóló, 2024. évi ajánlás végrehajtása érdekében. Hollandia esetében az 1., 2., 3. és 4. ajánlás hozzájárul az euroövezetről szóló, 2024. évi ajánlásban foglalt első, második, harmadik, negyedik és ötödik ajánlás végrehajtásához.

(33) A Bizottság részletes felülvizsgálatának és az egyensúlyhiány fennállására vonatkozó következtetéseinek fényében az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlások tükröződnek az 1. ajánlásban. Az 1. ajánlásban említett szakpolitikák hozzájárulnak a magánszektorban a túlértékelt lakáspiac hatására kialakult magas adósságállományhoz kapcsolódó sebezhetőségek kezeléséhez. Az 1. ajánlás – a (31) preambulumbekezdéssel összhangban – egyaránt hozzájárul az egyensúlyhiány kezeléséhez és az euroövezetre vonatkozó ajánlás végrehajtásához,

AJÁNLJA, hogy Hollandia 2024-ben és 2025-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Kellő időben nyújtsa be a középtávú költségvetési-strukturális tervet. A megreformált Stabilitási és Növekedési Paktum követelményeinek megfelelően 2025-ben korlátozza olyan mértékűre a nettó kiadások növekedési rátáját, ami biztosítja többek között, hogy az államháztartási hiány a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá csökkenjen, és az államadósság középtávon prudens szinten maradjon. Hangolja össze a különböző típusú, vagyonból származó jövedelmek adózási feltételeit, többek között a háztartások hitelfelvételét ösztönző tényezők csökkentése érdekében. Számolja fel az új lakások építése előtt álló akadályokat, és biztosítsa a lakások megfizethetőségét és rendelkezésre állását a magánbérlakások piacán. Kezelje az időskorral összefüggő közkiadások várható növekedését a tartós ápolási-gondozási rendszer költséghatékonyabbá tételével.

2. Jelentősen gyorsítsa fel a REPowerEU-fejezetet tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtását, biztosítva a reformok és beruházások 2026 augusztusáig történő befejezését. Gyorsítsa fel a kohéziós politikai programok végrehajtását. Az említett programok félidős felülvizsgálata keretében továbbra is összpontosítson az elfogadott prioritásokra, és mozdítsa elő a villamosenergia-hálózatok túlterheltségének csökkentését elősegítő megoldások tesztelését és kísérleti alkalmazását, figyelembe véve a Stratégiai Technológiák Európai Platformja által a versenyképesség javítására kínált lehetőségeket.

3. Hajtson végre intézkedéseket a rugalmas vagy részmunkaidős foglalkoztatás ösztönzőinek csökkentésére. Kezelje a strukturális és ágazatspecifikus munkaerő- és szakemberhiányt, többek között a kihasználatlan munkaerőpiaci potenciál mozgósításával, valamint a magas termelékenységű ágazatokba és a társadalmi kihívásokhoz kapcsolódó ágazatokba irányuló mobilitás ösztönzésével. Javítsa az alapkészségeket, többek között a tanárhiány kezelése és a hátrányos helyzetű iskoláknak nyújtott testre szabott támogatás révén.

4. Javítsa a keretfeltételeket a villamosenergia-átviteli és -elosztó hálózatokba történő beruházások fellendítése érdekében, különösen a megújuló energiaforrások elterjedésének felgyorsítása és a versenyképesség javítása érdekében. Tegyen a fenntartható mezőgazdaságra irányuló további erőfeszítéseket.

Kelt Luxembourgban, 2024. október 21-én.

a Tanács részéről

az elnök

NAGY I.